

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy
5/2023

Porovnanie sadzieb DPH vo vybraných štátoch Európskej únie

Vypracovali: Ing. Martina Hogenová,
Mgr. Dominika Pazderová,
odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD.,
riaditeľka odboru Parlamentný inštitút

Bratislava
máj 2023

Anotácia:

Predložená analýza sa venuje porovnaniu sadzby DPH v krajinách Európy (zníženým sadzbám DPH a tiež dočasným sadzbám DPH).

Kľúčové slová:

financie, sadzby DPH,
výber daní

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti.

Údaje použité v materiáli sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na: <https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm>

Porovnanie sadzieb DPH vo vybraných štátoch Európskej únie

Anotácia

Predložená analýza sa venuje porovnaniu sadzby DPH v krajinách Európy (zníženým sadzbám DPH a tiež dočasným sadzbám DPH) a porovnaniu výberu daní za posledné roky.

Kľúčové slová

financie, sadzby DPH, výber daní

Comparison of VAT rates in selected countries of the European Union

Annotation

Submitted analysis is focused on comparison of VAT rates in European countries (reduced VAT rates and temporary VAT rates), and comparison of VAT collection for recent years.

Keywords

finance, VAT rates, tax collection

Obsah

Úvod.....	5
1. Sadzby DPH vo vybraných štátoch	6
1.2 Porovnanie zníženej sadzby DPH.....	7
1.1.1 Belgicko.....	7
1.1.2 Bulharsko.....	8
1.1.3 Cyprus.....	8
1.1.4 Česká republika	8
1.1.5 Estónsko.....	9
1.1.6 Fínsko.....	9
1.1.7 Francúzsko	9
1.1.8 Grécko	10
1.1.9 Holandsko	10
1.1.10 Chorvátsko	10
1.1.11 Írsko.....	11
1.1.12 Litva.....	11
1.1.13 Lotyšsko.....	11
1.1.14 Luxembursko	12
1.1.15 Nemecko.....	12
1.1.16 Poľsko.....	12
1.1.17 Portugalsko.....	13
1.1.18 Rumunsko	13
1.1.19 Slovinsko.....	13
1.1.20 Španielsko.....	14
1.1.21 Taliansko.....	14
ZHRNUTIE	25
2. Výber DPH v štátoch Európskej únie	27
2.1 Rozdiely v štruktúre daňových príjmov v rámci EÚ	31
2.2 Daňová medzera na DPH – efektívnosť výberu daní v štátoch EÚ.....	32
Použité zdroje.....	35

Úvod

Vo všeobecnosti sú spotrebné dane ekonomicky efektívnym spôsobom zvyšovania daňových príjmov. Aby sa minimalizovali hospodárske deformácie, v ideálnom prípade existuje len jedna štandardná sadzba DPH, ktorá sa ukladá na všetku konečnú spotrebu, s čo najmenším počtom výnimiek. Štáty EÚ však vyberajú znížené sadzby a oslobodzujú od DPH určité tovary a služby.

Systém fungovania DPH je pomerne náchylný na daňové úniky, čo DPH v kombinácii s vysokým objemom domácich a medzinárodných transakcií radí medzi najrizikovejšie dane.

V prvej časti predkladanej analýzy sa venujeme porovnaniu sadzieb DPH (znížených, extrémne znížených a tiež sadzieb DPH, ktoré sú mimoriadne a časovo ohraničené) v jednotlivých štátoch EÚ. Zvýraznili sme tie položky s redukovanou DPH, ktoré boli zavedené ako kompenzačné opatrenia v energetickej kríze. **Druhá časť** sa venuje porovnaniu výberu DPH.

V zhrnutí sumarizujeme na základe zistených informácií niektoré sledované spoločné alebo rozdielne prvky.

1. Sadzby DPH vo vybraných štátoch¹

Tabuľka 1: Štandardné sadzby DPH (rok 2023)

Štát	Štandardné sadzby DPH v %
Slovensko	20
Belgicko	21
Bulharsko	20
Cyprus	19
Česká republika	21
Dánsko	25
Estónsko	20
Fínsko	24
Francúzsko	20
Grécko	24
Holandsko	21
Chorvátsko	25
Írsko	23
Litva	21
Lotyšsko	21
Luxembursko *	16
Maďarsko	27
Malta	18
Nemecko	19
Nórsko	25
Poľsko	23
Portugalsko	23
Rakúsko	20
Rumunsko	19
Slovinsko	22
Španielsko	21
Švédsko	25
Taliansko	22

Zdroj: [Vypracovala autorka na základe citovaných zdrojov informácií.](#)

* (Luxembursko dočasne znížená DPH z 17 na 16 % od januára do decembra 2023)

Z vybraných štátov má najnižšiu štandardnú sadzbu DPH Luxembursko 16% a najvyššiu štandardnú sadzbu má Maďarsko 27%.

¹ Sadzby DPH v Európe. Dostupné na: <https://taxfoundation.org/value-added-tax-2023-vat-rates-europe/>

Dňa 5. apríla 2022 ministri financií EÚ (ECOFIN)² formálne prijali zmeny [smernice EÚ č. 2022/542 o DPH](#) s cieľom poskytnúť členským štátom širšie práva na používanie znížených sadzieb DPH, vrátane možnosti zaviesť **novú sadzbu nižšiu ako 5 % na obmedzený rozsah kategórií tovarov a služieb**. Zmeny musia členské štáty implementovať najneskôr do 1. januára 2025:

- ✓ Členské štáty môžu uplatňovať novú zníženú sadzbu nižšiu ako 5 % na sedem zo zoznamu 24 kategórií výrobkov a služieb.
- ✓ Potom by tiež mohli uplatniť znížené sadzby vo výške 5 % alebo vyššie na zvyšných 24 kategórií toho istého zoznamu. Opatrenie sa týka najmä dodávky potravín, vody, liekov, farmaceutických výrobkov, zdravotníckych a hygienických výrobkov, dopravy osôb a niektorých predmetov kultúrnej hodnoty (knihy, noviny a periodiká) alebo iné dodávky tovaru a služieb uvedených v prílohe III.
- ✓ Tento zoznam sa doplní o dodávky vrátane: prístupu na internet a živého vysielania kultúrnych a športových podujatí; ekologického tovaru; zdravotníckych ochranných prostriedkov ako sú tvárové masky; a tovar osobnej hygieny (tampóny). Každý členský štát môže znížené sadzby pod existujúcou úrovňou 5 % zahrnúť do svojho nového limitu siedmich kategórií.³

1.2 Porovnanie zníženej sadzby DPH

1.1.1 Belgicko

Belgicko presadzuje dve znížené sadzby DPH – prvú zníženú sadzbu na úrovni 6 % a druhú zníženú sadzbu vo výške 12 %. Štandardná sadzba DPH je 21 %. Uskutočnili sa aj reformy spotrebných **daní z plynu a elektriny**. Patria sem: elektrická energia, zemný plyn, vykurovacie palivá a iné dodávky vykurovacích systémov.⁴

² ECOFIN. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/eu/eu-reduced-vat-rate-freedoms-adopted-6-april-2022-in-force/>

³ Ministri Rady ECOFIN prijali do právnych predpisov EÚ slobody týkajúce sa zníženej sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/eu/eu-reduced-vat-rate-freedoms-adopted-6-april-2022-in-force/>

⁴ Belgicko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/belgium/belgium-domestic-heating-vat-cut-to-6-permanent/>

1.1.2 Bulharsko

Bulharská vláda potvrdila celý rad núdzových znížení sadzieb DPH a prolongácie existujúcich dočasných znížení. Štandardná sadzba DPH je 20 %.

Predĺženie dočasného zníženia na 9 % **pre domácu energiu a kúrenie** do 1. júla 2023.

Zníženie sadzby DPH na chlieb vo výške 0 % (platné do 1. júla 2023).

Inflácia v máji dosiahla 15,6 % zo 14,4 % v apríli 2022. Inflácia sa v posledných niekoľkých mesiacoch začala zrýchľovať v dôsledku rastúcich cien energií. Inflácia potravín dosiahla 22,7 %.⁵

1.1.3 Cyprus

Prudký nárast inflácie prinútil vládu predĺžiť zníženie sadzby DPH na **domácu elektrinu**. Prvýkrát bola znížená na konci roka 2021 zo štandardnej sadzby 17 % na zníženú sadzbu 9 %. Nízkopříjmové skupiny obyvateľov majú 5% sadzbu DPH za **elektrickú energiu**. Štandardná sadzba DPH je 19 %.⁶

1.1.4 Česká republika⁷

Štandardná sadzba DPH je 21 %, znížená sadzba DPH je 15 %, ďalšia znížená sadzba je vo výške 10 % (upravuje [zákon č. 235/2004 Z. z. zákon o dani z pridanej hodnoty](#)).

Znížená DPH 10 % je na lieky, vakcíny, kontrastné látky na röntgenové vyšetrenie, diagnostické činidlá určené na podávanie pacientom, chemická antikoncepcia na hormonálnej báze – určená pre zdravotnícke služby, prevenciu chorôb a liečbu na humánne lekárske účely. Patria sem aj veterinárne lieky. Zníženú sadzbu DPH na 10 % majú aj tlačené knihy, vrátane obrázkových kníh pre deti a notových zápisov. (10 % sadzba by sa však mala uplatňovať len na publikácie, ktorých podiel reklamnej plochy nepresahuje 50 percent). Od roku 2017 sú do sadzby DPH vo výške 10 % zahrnuté aj noviny a časopisy, predtým podliehali sadzbe 15 %. Sadzba DPH vo výške 10 % zahŕňa aj **suroviny určené na výrobu potravín** pre ľudí s celiakiou a fenylketonúriou. Patria sem napríklad múky a zmesi na výrobu bezlepkového chleba a iných surovín zo strukovín alebo zemiakov.

Znížená sadzba DPH vo výške 15 % je na **potraviny**, nealkoholické nápoje, vodu a kanalizáciu, **teplo**, mestskú dopravu, časopisy a noviny, ubytovacie služby, vstupenky na kultúrne podujatia a v zásade stavebné práce súvisiace s bývaním.

⁵ Bulharsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/bulgaria/bulgaria-vat-country-guide-2023/>

⁶ Cyprus. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/cyprus/cyprus-parliament-votes-for-0-vat-on-fuel-electricity-and-petrol/>

⁷ Česká republika. Dostupné na: <https://www.aktualne.cz/wiki/finance/dph-dan-z-pridane-hodnoty-sazby-zmeny/r-0d2bd12edbab11e488b0002590604f2e/>

Od decembra 2016 sa sadzba DPH za stravovacie služby okrem alkoholu znížila z 21 % na 15 %.

Od mája 2020 reštaurácie uplatňujú sadzbu DPH na čapované pivo vo výške 10 % a na stravovacie služby 15 %.

1.1.5 Estónsko

Štandardná sadzba DPH je 20 %. V súlade s [§ 15 zákona o DPH](#) existujú dve znížené sadzby DPH vo výške 9 % a 0 %. Estónsky parlament (Riigikogu) rokuje o návrhu zákona na zníženie sadzby DPH na 5 % na tieto tovary a služby:

- potraviny, okrem alkoholu a tabaku,
- reštaurácie a stravovanie,
- krmivá a zmiešané krmivá a suroviny a doplnkové látky používané na ich výrobu, priemyselný odpad používaný ako krmivo pre zvieratá a kŕmne suroviny.

Estónsko zvažuje dočasné zníženie sadzby DPH na energiu pre domácnosti od 1. mája 2022 do 1. mája 2023.⁸ Inflácia v Estónsku, ktorá dosahuje viac ako 22 %, je v súčasnosti najvyššia v eurozóne.

1.1.6 Fínsko

Štandardná sadzba DPH je 24 %. Fínsky prezident podpísal dočasné zníženie sadzby DPH na **domácu elektrinu** v rozpočte na rok 2023 vo výške 10 % pre obdobie od 1. decembra 2022 do 30. apríla 2023.

Zároveň sa od 10. januára do 30. apríla 2023 sa znížila DPH na hromadnú dopravu z 30 % na 0 %.

V roku 2022 júnová inflácia vo Fínsku vzrástla na 7,8 % z májových 7,0 %. Inflácia elektriny dosiahla viac ako 22 %. Ide tu o najvyššiu mieru inflácie za takmer 40 rokov.⁹

1.1.7 Francúzsko¹⁰

Štandardná sadzba DPH je 20 %. Predaj niektorých druhov liekov a preprava osôb podlieha 10 % sadzbe DPH. **Potravinárske výrobky, plyn a elektrina** (za určitých okolností), predaj kníh a výrobky a služby poskytované osobám so zdravotným postihnutím podliehajú zníženej sadzbe DPH 5,5 %. Ostatné špecifické predaje a služby podliehajú sadzbe DPH vo výške 2,1 %.

⁸ Estónsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/estonia/estonia-vat-cut-on-domestic-power-to-2023-as-inflation-soars/>

⁹ Fínsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/finland/finland-considers-foodstuffs-and-petrol-vat-cuts/>

¹⁰ Francúzsko. Dostupné na: <https://taxsummaries.pwc.com/france/corporate/other-taxes>

1.1.8 Grécko

Grécko oznámilo štvrté predĺženie dočasného zníženia sadzby DPH na niektoré tovary z 24 % na 13 %. Toto štvrté predĺženie je zahrnuté v rozpočte na rok 2023.

Inflácia v auguste dosiahla 11,2 %.¹¹

1.1.9 Holandsko¹²

Štandardná sadzba DPH je 21 %. Holandský parlament rokoval o návrhu zákona na zníženie DPH na **základné potraviny** na 12 mesiacov.

Holandský kabinet schválil zníženie spotrebnej dane z pohonných hmôt od 1. júla 2022. Od 1. júla 2022 do 31. decembra 2022 sa tiež znížilo DPH **na energie (zemný plyn, elektrina a diaľkové vykurovanie)** zo štandardnej sadzby dane z pridanej hodnoty vo výške 21 % na zníženú sadzbu 9 %. Tieto opatrenia budú stáť 2,8 miliardy EUR, ktoré budú čiastočne zaplatené zvýšenými príjmami z holandských ropných polí Groningse.¹³

Od roku 2023 platí 0 % sadzba DPH na dodávku a montáž solárnych panelov a solárnych panelov používaných ako strešné materiály. Nulová sadzba DPH platí len vtedy, ak sú solárne panely určené na inštaláciu na súkromné obydlia alebo bývanie alebo v ich bezprostrednej blízkosti.

Inflácia v Holandsku dosiahla vo februári 2023 bola 8 % v porovnaní so 7,6 % v predchádzajúcom mesiaci. Nárast cien potravín dosiahol historické maximum 17,9 % (oproti 17,3 % v januári), a to v dôsledku zvýšených nákladov na čerstvú zeleninu.

1.1.10 Chorvátsko

Chorvátsky parlament rokuje o novele daňového zákona, ktorá by predĺžila **zníženie DPH na kúrenie** z 25 % na 5 % a tiež **plyn** by mal mať sadzbu DPH vo výške 5 % zo svojej zvyčajnej zníženej sadzby vo výške 13 %. Štandardná sadzba DPH je 25 %.

Inflácia vo februári 2023 dosahuje 11,9 %, čo je pokles z maxima takmer 13 % koncom minulého roka.¹⁴

¹¹ Grécko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/greece/greece-extends-again-temporary-reduced-vat-till-31-dec-2022/>

¹² Holandsko. Dostupné na: <https://taxsummaries.pwc.com/netherlands/corporate/other-taxes>

¹³ Holandsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/netherlands/netherlands-energy-vat-cut-to-9-plan-progresses/>

¹⁴ Chorvátsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/croatia/croatia-cuts-heating-vat-till-march-2023/>

1.1.11 Írsko

Štandardná sadzba DPH je 23 %. V súčasnosti existujú dve znížené sadzby DPH, a to znížená sadzba 13,5 % a super znížená sadzba 9 %. Sadzba 13,5 % sa vzťahuje na nehnuteľnosti a služby s vysokým podielom ľudskej práce (napr. niektoré opravy a súvisiace služby), energetické produkty a dodávky a dodávky niektorých jedál a nápojov poskytovaných v rámci stravovania. Sadzba 9 % sa vzťahuje na športové zariadenia (platné do 31. marca 2023).

Zákon o financiách z roku 2022 tiež znížil paušálnu sadzbu pre farmárov z 5,5 % na 5 %. Rovnako, vláda pôvodne znížila DPH na **plyn na vykurovanie domácností a elektrinu** z 13,5 % na 9 % medzi 1. májom a 31. októbrom 2022. Tuhé palivá a vykurovací olej sú vylúčené z tejto zníženej sadzby. K dispozícii sú tiež dodatočné platby na podporu príspevkov na pohonné hmoty.¹⁵

1.1.12 Litva

Od 1. januára 2023 platia znížené sadzby DPH. Štandardná sadzba DPH v Litve je 21 %.

Elektronické knihy, učebnice, mapy, majú zníženú DPH na 9 %. Periodické publikácie, vykurovanie majú sadzbu DPH vo výške 5 %.

Dočasné zníženie DPH 9 % v reštauráciách, kaviarňach, stravovacích a stravovacích službách sa predĺžilo do 31. decembra 2023. Dočasné zníženie sadzby DPH na 9 % u hotelových a ubytovacích služieb sa predĺži natrvalo. Dočasná sadza DPH 9 % na vstupné na kultúru, šport a umenie sa predĺžilo do 30. júna 2023.¹⁶

1.1.13 Lotyšsko

Štandardná sadzba DPH je 21 %. Znížená sadzba DPH vo výške 12 % je na vybrané lieky, zdravotnícke pomôcky, detskú výživu, služby vnútroštátnej verejnej dopravy, poplatky za **vykurovanie domácností, palivové drevo a drevený vykurovací materiál** pre domácnosti a ubytovacie služby rovnako za chlieb, cestoviny, a to [podľa čl. 42 zákona o DPH](#). DPH 5 % je na ovocie do konca roku 2023.¹⁷

¹⁵ Írsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/ireland/ireland-extends-energy-temporary-vat-cut-to-9-inflation-at-40-year-high/>, <https://taxsummaries.pwc.com/ireland/corporate/other-taxes>

¹⁶ Litva. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/lithuania/lithuania-fuel-food-catering-hotel-and-e-book-vat-changes-2023/>

¹⁷ Lotyšsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/latvia/latvia-to-cut-basic-foods-and-energy-vat-to-5-as-inflation-hits-21-5/>

1.1.14 Luxembursko

Od 1. januára do 31. decembra 2023 platia nové znížené sadzby DPH:

- štandardná sadzba: 16 % (pokles zo 17 %)
- stredná znížená sadzba: 13 % (pokles zo 14 %) na niektoré finančné služby;
- znížená sadzba: 7 % (pokles z 8 %) na **plyn a elektrinu**; niektoré dodávky pracovnej sily;
- super znížená sadzba: 3 % (bez zmeny) na knihy; lieky, **potraviny**, vodu a noviny.¹⁸

1.1.15 Nemecko¹⁹

Štandardná sadzba DPH je 19 %. Dočasné zníženie sadzby DPH, ktoré bolo pôvodne zavedené v reakcii na pandémie COVID-19, z 19 % na 7 % na jedlá (okrem nápojov) v reštauráciách a iných stravovacích službách, bolo predĺžené do 31. decembra 2023, ako jedno z protiinflačných opatrení. V záujme zmiernenia dopadov zvýšených nákladov na energie pre súkromné domácnosti podlieha od 1. októbra 2022 do 31. marca 2024 aj **dodávka plynu a tepla** prostredníctvom príslušných sietí zníženej sadzbe DPH vo výške 7 %.

1.1.16 Poľsko

Štandardná sadzba DPH je 23 %. Súčasná dočasná 0 % sadzba DPH bude platiť do 30. júna 2023, a to na **potraviny**, nulová sadzba platí aj na finančné a poisťovacie služby. Deje sa tak v čase, keď poľská inflácia vo februári dosiahla viac ako 18 %, čo je nedávny rekord.²⁰

Dodávky, na ktoré sa vzťahuje znížená sadzba 8 %, zahŕňajú okrem iného dodávky farmaceutických výrobkov a služby osobnej dopravy a tiež dodávku tovaru pre Program sociálneho bývania (do 150 m²). Medzi dodávky, na ktoré sa vzťahuje znížená sadzba DPH 5 % patria knihy a časopisy, **nespracované potraviny** a **základné potraviny**.

¹⁸ Luxembursko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/luxembourg/luxembourg-temporary-vat-cut-from-17-to-16-jan-2023-confirmed-by-parliament/>

¹⁹ Nemecko. Dostupné na: <https://taxsummaries.pwc.com/germany/corporate/other-taxes> ,
<https://www.bundestag.de/dokumente/textarchiv/2022/kw39-de-umsatzsteuer-gaslieferungen-911418>

²⁰ Poľsko. Dostupné na: <https://taxsummaries.pwc.com/poland/corporate/other-taxes>

1.1.17 Portugalsko²¹

DPH na niektoré dodávky elektrickej energie sa zmenila z 13 % sadzby na 6% zníženú sadzbu (od 1. októbra 2022). Portugalsko zvažuje zníženie štandardnej sadzby DPH 23 % na zníženú sadzbu DPH vo výške 13 %.²²

Platí znížená sadzba 6 % v kontinentálnom Portugalsku, 4 % v autonómnej oblasti Azory a 5 % v autonómnej oblasti Madeira na tovary a služby uvedené v zozname I zákona o DPH, stredná sadzba 13 % v kontinentálnom Portugalsku, 9 % v autonómnej oblasti Azory a 12 % v autonómnej oblasti Madeira na tovary a služby uvedené v zozname II zákona o DPH.

1.1.18 Rumunsko

Rumunská vláda zvažuje rozšírenú zníženú sadzbu DPH na **domáce ceny energií** pre spotrebiteľov s nízkou spotrebou energie. Tým by sa zachovala znížená sadzba DPH na úrovni 5 % namiesto štandardnej sadzby DPH vo výške 19 % (platné od apríla do júla 2022).

Rumunsko už znížilo sadzbu DPH na **domácu vykurovaciu energiu** aj pre verejné úrady, vrátane škôl a nemocníc, na 5 % pre oficiálne „chladné obdobie“ (od novembra 2021 do marca 2022), na tieto dodávky v súčasnosti platí štandardná sadzba DPH vo výške 19 %.²³

Takisto zaviedlo aj zníženie DPH na **potraviny** na 9 %, okrem sladených a alkoholických nápojov.

1.1.19 Slovinsko

Slovinsko zaviedlo zníženie sadzby DPH **za plyn** z 22 % na 9,5 %.

Slovinský parlament prehodnocuje návrh zákona na dočasné zníženie DPH na domáce dodávky energie zo štandardnej sadzby 22 % na zníženú sadzbu 5 %, zníženie dane by sa uplatňovalo od 1. septembra 2022 do 31. mája 2023. Vrátane:

²¹ Portugalsko. Dostupné na: <https://eportugal.gov.pt/cidadaos-europeus-viajar-viver-e-fazer-negocios-em-portugal/impostos-para-atividades-economicas-em-portugal/imposto-sobre-valor-acrescentado-iva-em-portugal>
https://info.portaldasfinancas.gov.pt/pt/informacao_fiscal/codigos_tributarios/civa_rep/Pages/c-iva-listas.aspx
https://info.portaldasfinancas.gov.pt/pt/informacao_fiscal/codigos_tributarios/civa_rep/Pages/c-iva-listas.aspx#L2
https://info.portaldasfinancas.gov.pt/pt/informacao_fiscal/codigos_tributarios/civa_rep/pages/iva18.aspx

²² Portugalsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/portugal/portugal-vat-cut-on-petrol-and-diesel-to-13-plan/>

²³ Rumunsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/romania/romania-to-cut-domestic-energy-vat-to-5/>,
<https://rlw.juridice.ro/21618/romania-amends-the-tax-law-in-2023.html>
<https://taxsummaries.pwc.com/romania/corporate/other-taxes>

- elektriny,
- vykurovacieho paliva,
- zemného plynu,
- elektronických novín a časopisov (elektronické knihy majú sadzbu DPH 5 %).²⁴

Znížená sadzba DPH vo výške 9,5 % sa súčasne vzťahuje **na potraviny**, živé zvieratá, semená, rastliny, zásoby vody, lieky, zdravotnícke vybavenie, prepravu cestujúcich, knihy, vstupné, honoráre pre spisovateľov a výkonných umelcov, niektoré umelecké diela, niektoré nehnuteľnosti na bývanie, rekonštrukcie bytov, upratovanie bytov, ubytovanie v hoteloch, využívanie športových zariadení, pohrebné a kremačné služby, drobné opravy bicyklov, obuvi a odevov, domácu starostlivosť, kadernícke služby a dodávky kvetov.²⁵

1.1.20 Španielsko²⁶

Znížená sadzba DPH na elektrinu vo výške 10 % sa uplatňovala od 1. októbra do 31. decembra 2022.

- Štandardná sadzba 21 % sa uplatňuje na pravidelné dodávky tovarov a služieb.
- Znížená sadzba vo výške 10 % sa uplatňuje na základné potreby (napr. **potraviny** a poľnohospodárske produkty nezahrnuté v „super zníženej“ sadzbe 4 %, obydlia, iné kvalifikované služby). Živé kultúrne podujatia a lístky do kina sú tiež zdanené zníženou sadzbou 10 %.
- Super znížená sadzba 4 % sa uplatňuje na základné životné potreby iné ako tie, ktoré sú zaradené do zníženej sadzby (napr. chlieb, mlieko, knihy, lieky).

Inflácia v auguste 2022 klesla na 10,4 % z júlových 10,8 %. Bola to najvyššia úroveň od roku 1980.

1.1.21 Taliansko

Šieste predĺženie zníženia DPH na **plyn** vo výške 5 % (platné do 30. júna 2023):

- plyn, diaľkové vykurovanie a energia vyrobená metánom; a
- poplatky za plynárenský systém²⁷

V Taliansku sa uplatňujú znížené sadzby DPH vo výške 4 %, 5 % a 10 % oproti štandardnej 22% DPH.

²⁴ Slovinsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/slovenia/slovenia-to-cut-vat-on-domestic-energy/>

²⁵ Slovinsko. Dostupné na: <https://taxsummaries.pwc.com/slovenia/corporate/other-taxes>

²⁶ Španielsko. Dostupné na: <https://taxsummaries.pwc.com/spain/corporate/other-taxes>

²⁷ Taliansko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/italy/italy-prolongs-gas-vat-cut-to-5-until-31-march-2023/>

Tabuľka 2: Znížené, super znížené, dočasne znížené sadzby DPH (rok 2023)²⁸

	Znížené sadzby DPH (1. sadzba)	Znížené sadzby DPH (2. sadzba)	Super znížené sadzby DPH a oslobodené od DPH	Dočasne znížené sadzby DPH
Belgicko	6 % Väčšina potravín; kino, divadlo, kultúrne, športové podujatia; knihy a elektronické knihy; hotelové ubytovanie; umenie.	12 % Niektoré potraviny; kaviarne a reštaurácie; poľnohospodárske výrobky; sociálne bývanie; niektoré stavebné práce na nových budovách; niektoré energetické suroviny, napr. uhlie; pesticídy a hnojivá; pneumatiky; poľnohospodárske účely.	0 % Denná a týždenná tlač; recyklované materiály a vedľajšie produkty; doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava (okrem cestnej, železničnej a vnútrozemskej vodnej dopravy).	12 % (do 31. decembra 2022) Demolácia budov. 6 % Od 1. marca až 31. marca 2023 elektrina, zemný plyn a kúrenie. Od 1. apríla do 31. decembra 2022 solárne panely a ohrievače vody + čerpadlá.
Bulharsko	9 % Hotelové ubytovanie.	-	0 % Preprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	9 % Od júla 2020 až 31. december 2023: Stravovacie a reštauračné služby; hotelové a iné nocľahy s prenocovaním; knihy a učebnice; detská výživa a potreby; športy. 9 % Domáca energia a kúrenie do 1. júla 2023

²⁸ Sadzby DPH. Dostupné na: https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Ftaxation-customs.ec.europa.eu%2Fsystem%2Ffiles%2F2021-06%2Fvat_rates_en.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK

Porovnávací analýza: Porovnanie sadzby DPH
vo vybraných štátoch Európskej únie

Cyprus	<p style="text-align: center;">5 %</p> <p>Potraviny; nealkoholické nápoje; voda; farmaceutické výrobky; zdravotnícke vybavenie; detské autosedačky; osobná doprava; knihy, noviny a elektronické knihy; kino, divadlo, športové podujatia.</p>	<p style="text-align: center;">9 %</p> <p>vnútroštátna cestná osobná doprava; vnútroštátna námorná osobná doprava; hotelové ubytovanie; reštauračné a stravovacie služby; kaviarne.</p>	<p style="text-align: center;">0 %</p> <p>Vývozy; zásobovacie lode a lietadlá; Doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava; tovar zakúpený na medzinárodných letoch</p> <p>finančné služby; verejná pošta; verejné lekárske; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.</p>	<p style="text-align: center;">9 %</p> <p><i>Od decembra 2021 na elektrinu pre domácnosti.</i></p> <p style="text-align: center;">5 %</p> <p>Elektrická energia pre nízkopríjmové skupiny.</p>
Česká republika	<p style="text-align: center;">10 %</p> <p>Potraviny (detské a bezlepkové); noviny, časopisy; voda; niektoré farmaceutické výrobky; hotely; reštaurácie a pohostinstvo; niektoré knihy a elektronické knihy; zdravotné pomôcky; osobná doprava; kultúrne podujatia; verejné vykurovanie.</p>	<p style="text-align: center;">15 %</p> <p>Potraviny; nealkoholické nápoje; jedlo so sebou; zdravotnícke potreby; osobná doprava; niektoré knihy / elektronické; zábavné parky; sociálne bývanie.</p>	<p style="text-align: center;">0 %</p> <p>Preprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava</p> <p>finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; nehnuteľný majetok.</p>	-
Dánsko	-	-	<p style="text-align: center;">0 %</p> <p>Noviny a časopisy vrátane elektronických kníh; stravovanie; doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava</p> <p>Kino, divadlo, kultúra atď.; osobná doprava; finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.</p>	-

Porovnávací analýza: Porovnanie sadzby DPH
vo vybraných štátoch Európskej únie

Estónsko	9 % Niektoré farmaceutické produkty; zdravotnícke vybavenie; knihy a elektronické knihy; noviny a periodiká; hotelové ubytovanie.	-	0 % Preprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava. Finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo a vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; nehnuteľný majetok.	<i>Rokuje sa o návrhu zákona o znížení sadzby DPH na 5 % na potraviny, reštaurácie, krmivá.</i>
Fínsko	10 % Farmaceutické výrobky; vnútroštátna osobná doprava; knihy (vrátane elektronických kníh); noviny a periodiká; vstup na kultúrne podujatia a zábavné parky; vysielanie; Hotely; umenie.	14 % Potraviny (okrem živých zvierat); poľnohospodárske výrobky; reštaurácie a stravovanie; nealkoholické nápoje; jedlo so sebou; rezané kvety a rastliny na výrobu potravín.	0 % Vývoz; doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava; vývozy Finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; nehnuteľný majetok.	0 % <i>Od 10. januára do 30. apríla 2023 na hromadnú dopravu.</i> 10 % <i>od 1. decembra 2022 do 30. apríla 2023.</i> Domáca elektrina
Francúzsko	5,5 % Niektoré potraviny ; niektoré nealkoholické nápoje; školské jedálne; dodávky vody, zdravotnícke vybavenie pre osoby so zdravotným postihnutím; knihy (okrem kníh s pornografickým alebo násilným obsahom); niektoré elektronické knihy; vstup na určité kultúrne podujatia; niektoré sociálne bývanie.	10 % Niektoré potraviny ; nealkoholické nápoje; hotely; niektoré farmaceutické výrobky; vnútroštátna osobná doprava; cestná doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná (niektoré výnimky) a vnútrozemská vodná doprava; vstupné na niektoré kultúrne podujatia.	2,1 % Niektoré farmaceutické výrobky; noviny a periodiká; koncesionárske poplatky; vstup na niektoré kultúrne podujatia; niektoré hospodárske zvieratá určené ako potravina 0 % Doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava; vývozy finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	-

Porovnávací analýza: Porovnanie sadzby DPH
vo vybraných štátoch Európskej únie

Grécko	6 % Niektoré farmaceutické výrobky; knihy a elektronické knihy; noviny a periodiká; niektoré divadelné a koncertné vstupy; dodávka elektriny, plynu a vykurovania .	13 % Väčšina potravín ; reštaurácie kaviareň; hotely; osobná doprava; jedlo so sebou; niektoré nealkoholické nápoje; voda; farmaceutické a zdravotnícke vybavenie; poľnohospodárske potreby.	0 % Letecká a námorná doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná letecká a námorná doprava finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	13 % Zníženie z 24 % od 30. júna 2020 do 30. júna 2023: káva; doprava; nealkoholické nápoje; kiná; telocvične a tanečné školy a balíky opatrení v oblasti cestovného ruchu.
Holandsko	9 % Potraviny ; nealkoholické nápoje; voda; reštaurácie a kaviarne; hotely atď.; kino, divadlo kultúrne športové vstupenky; knihy, časopisy a elektronické knihy; niektoré farmaceutické výrobky; lekárske potreby; vnútroštátna osobná doprava).		0 % Vývozy; zlaté mince; letecká a námorná osobná doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná osobná doprava. finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku. 0 % Dodávka a montáž solárnych panelov a solárnych panelov používaných ako strešné materiály .	9 % Od 1. júla 2022 do 31. decembra 2022 zemný plyn, elektrina a diaľkové vykurovanie .
Chorvátsko	5 % Niektoré potraviny (chlieb, mlieko a počiatočná dojčenská výživa); knihy a časopisy; kino; voda; farmaceutické výrobky; niektoré zdravotnícke vybavenie.	13 % Väčšina potravín; elektrická energia ; hotely atď.; koncerty; reštaurácie a kaviarne; kúrenie (od 1. apríla 2022).	0 % Vývozy; doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava (okrem cestnej a železničnej), finančné služby; verejná pošta; verejné lekárske; verejné vzdelávanie;	<i>Parlament prehodnocuje novú sadzbu DPH na plyn a kúrenie vo výške 5 %.</i>

Porovnávací analýza: Porovnanie sadzby DPH
vo vybraných štátoch Európskej únie

			verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	
Litva	5 % Niektoré vnútroštátne prepravy cestujúcich; vykurovanie ; knihy alebo časopisy vrátane elektronických kníh; palivové drevo .	9 % Farmaceutické výrobky; zdravotnícke vybavenie pre osoby so zdravotným postihnutím; noviny a periodiká, ubytovanie.	0 % Vývozy; doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava; niektoré opravy hmotného hnutelného majetku. Finančné služby; verejná pošta; verejné lekárske; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	9 % <i>od 1. júla 2021 do 31. decembra 2023:</i> reštaurácie a kaviarne (okrem alkoholických nápojov); stravovanie. <i>do 30. júna 2023</i> športové a kultúrne podujatia.
Lotyšsko	5 % Sortiment lokálne vypestovanej zeleniny a ovocia, vykurovanie domácností , palivové drevo a drevený vykurovací materiál pre domácnosti a ubytovacie služby, chlieb a cestoviny.	12 % Potravinové výrobky pre dojčatá; koncerty; farmaceutické a lekárske potreby; vnútroštátna osobná doprava; knihy e-knihy; noviny a periodiká; hotelové ubytovanie; diaľkové vykurovanie	0 % Vývozy; preprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	-
Luxembursko	8 % 7 % <i>(dočasne 7 % od januára do decembra 2023)</i> Umenie; upratovanie domácností; drobné opravy bicyklov, obuvi a koženého tovaru, odevov a domácej bielizne; kadernícke služby; vykurovanie; zemný plyn;	14 % 13 % <i>(dočasne 13 % od januára do decembra 2023)</i> Niektoré vína; tuhé minerálne palivá, minerálne oleje a drevo určené na použitie ako palivo , s výnimkou dreva na vykurovanie; umývacie a čistiace prostriedky;	3 % Väčšina potravín ; vstupné, kino, divadlo, šport atď.; nealkoholické nápoje; hotely; knihy, noviny a časopisy, detské oblečenie; voda; niektoré farmaceutické výrobky a zdravotnícke vybavenie; vnútroštátna osobná doprava 0 % Vývozy; preprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava	-

Porovnávací analýza: Porovnanie sadzby DPH
vo vybraných štátoch Európskej únie

	elektrina; palivové drevo; LPG; rezané kvety a rastliny na dekoratívne použitie	tlačené reklamné materiály; teplo, chladenie a para s výnimkou diaľkového vykurovania;	finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku	
Maďarsko	5 % Hotely; niektoré potraviny ; lekárstvo; prístup na internet; farmaceutické výrobky; knihy, noviny a periodiká a elektronické verzie; niektoré sociálne bývanie; diaľkové vykurovanie.	18 % Niektoré potraviny ; jedlo so sebou; vstupné na niektoré koncerty pod holým nebom.	0 % Vývozy; preprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava Finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	5 % Novopostavené domy/byty medzi 27. januárom a 2020 31. decembrom 2022. Jedlo a nápoje so sebou sa znížili z 18 % od 14. novembra 2020.
Malta	5 % Zdravotnícke vybavenie pre osoby so zdravotným postihnutím; knihy, noviny a periodiká – elektronické knihy; vstup na niektoré kultúrne podujatia; drobné opravy obuvi a koženého tovaru, bicyklov, odevov a domácej bielizne; opatrovateľské služby v domácnosti	7 % Hotelové ubytovanie; využívanie športových zariadení	0 % Väčšina potravín ; lieky; zábava v kinematografickej kultúre; živé zvieratá na konzumáciu; doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava; vývozy; osobná doprava; umenie; finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku	-
Nemecko	7 % Niektoré potraviny ; hotely; voda (balená voda); niektoré vnútroštátne prepravy cestujúcich; osobná doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná	-	0 % Doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava (okrem cestnej a železničnej dopravy a niektorých vnútrozemských vodných ciest).	7 % Reštauračné služby od júla 2020 do 31. decembra 2023.

Porovnávací analýza: Porovnanie sadzby DPH
vo vybraných štátoch Európskej únie

	osobná doprava cestná, železničná a vodná doprava; noviny a knihy – elektronické.		Finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	Od 1. októbra 2022 do 31. marca 2024 dodávka plynu a tepla prostredníctvom príslušných sietí zníženej sadzbe DPH.
Nórsko	15 % Potraviny	11 % Ryby	0 % Knihy a noviny plus elektronické verzie; vývozy; medzinárodné cestovanie. finančné služby; pozemky a budovy; vzdelávanie; lekárske potreby.	12 % Kultúrne a športové podujatia; kiná; verejná doprava; hotel a ubytovanie. 6 % Od 1. apríla 2020 do 30. septembra 2021: osobná doprava, ubytovanie, verejnoprávne vysielanie a vstup do kín, športových podujatí, zábavných parkov a zážitkových centier.
Poľsko	5 % Tropické a citrusové plody, niektoré jedlé orechy, citrusové plody; polievky, bujóny, homogenizované a dietetické potraviny; potraviny pre dojčatá a malé deti, ako aj cumlíky, plienky a autosedačky; hygienický tovar.	8 % Niektoré potraviny; Knihy a časopisy; reštaurácie, kaviarne (nápoje); hotely atď.; vstupné kino, šport, divadlo atď.; umenie; tiež dodávka tovaru pre Program sociálneho bývania (do 150 metrov štvorcových) a iné.	0 % Vývoz; osobná doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná osobná doprava; niektoré potraviny; služby poskytované počas medzinárodnej prepravy finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	0 % <i>Platí do 30. júna 2023</i> na potraviny.
Portugalsko	6 % Niektoré potraviny; zásobovanie vodou; farmaceutické výrobky; zdravotnícke vybavenie pre osoby so zdravotným postihnutím; detské	13 % Niektoré potraviny; vstup na kultúrne podujatia; jedlo v reštaurácii a kaviarni; niektoré poľnohospodárske dodávky; víno;	0 % Osobná doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná osobná doprava	6 % <i>Od októbra 2022</i> na dodávky elektrickej energie

Porovnávací analýza: Porovnanie sadzby DPH
vo vybraných štátoch Európskej únie

	autosedačky; detské plienky; vnútroštátna osobná doprava; niektoré knihy (vrátane elektronických kníh); niektoré noviny a periodiká; TV licencia.	minerálna voda; niektoré tovary a služby na spotrebu, palubná doprava; poľnohospodárske nástroje; nafta pre poľnohospodárstvo	finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	<i>Zvažuje zníženie štandardnej sadzby DPH z 23 % na 13 %.</i>
Rakúsko	13 % Vnútroštátne lety; vstup na športové podujatia; vstupy na kultúrne podujatia a zábavné parky; palivové drevo ; niektoré poľnohospodárske dodávky; výroba vína (z farmy); rezané kvety a rastliny na dekoratívne použitie. Vino z poľnohospodárskej výroby.	10 % Potraviny; jedlo so sebou; zásobovanie vodou; farmaceutické výrobky; vnútroštátna doprava (okrem letov); medzinárodná cestná a železničná doprava a v rámci Spoločenstva; noviny a periodiká; tlačené knihy; elektronické knihy; platená a káblová TV; TV licencia.	0 % finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku. Doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava (okrem cestnej a železničnej); hotelové ubytovanie.	5 % Hotely, pohostinstvá, publikácie, knihy (do 20. decembra 2021), vstupné kultúra (od 1. júla 2020 do 31. decembra 2021).
Rumunsko	5 % Sociálne bývanie; knihy, noviny a periodiká a elektronické verzie; vstup na kultúrne podujatia, športové podujatia, zábavné parky; sociálne obydlia; športové zariadenia.	9 % Potraviny ; hotely; farmaceutické a zdravotnícke vybavenie; lieky; reštaurácie; voda; pivo; nealkoholické nápoje; rezané kvety a rastliny na výrobu potravín; niektoré poľnohospodárske dodávky.	0 % Vývozy; osobná doprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná osobná doprava finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	<i>Vláda zvažuje rozšírenú zníženie sadzby DPH na domáce ceny energií pre spotrebiteľov s nízkym objemom energie.</i>
Slovinsko	9,5 % Potraviny; plyn , voda; hotely atď.; farmaceutické výrobky; umenie; zdravotnícke vybavenie pre osoby so zdravotným postihnutím;	5 % Knihy, publikácie vrátane elektronických.	0 % Finančné služby; verejná pošta; verejné zdravotníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie	<i>Parlament prehodnocuje návrh zákona na dočasné zníženie DPH na domáce dodávky energie zo štandardnej sadzby 22 % na zníženie sadzby 5 % do mája 2023.</i>

Porovnávací analýza: Porovnanie sadzby DPH
vo vybraných štátoch Európskej únie

	vnútroštátna osobná doprava; knihy, noviny a periodiká vrátane elektroniky; kultúrne podujatia a zábavné parky; spisovatelia skladatelia; sociálne bývanie.		zahŕňajúce nehnuteľný majetok; kultúrne služby. Dodávky v rámci Spoločenstva; a medzinárodná doprava (okrem cestnej dopravy).	
Španielsko	10 % Väčšina potravín; reštaurácie a pohostinstvá; umelecké diela; voda; hotely; vstupná kultúra, divadlo, kino, šport atď.; farmaceutické výrobky; zdravotnícke vybavenie; vnútroštátna osobná doprava; niektoré sociálne bývanie; niektoré renovácie	-	4 % Základné potraviny; Knihy, noviny, časopisy a elektronika; sociálne služby; lieky; a iné. 0 % Zdanenie niektorých zlatých mincí, medzinárodná letecká a námorná doprava, doprava v rámci Spoločenstva Finančné služby; verejná pošta; verejné lekárske; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie týkajúce sa nehnuteľného majetku.	10 % <i>Od 26. júna 2021 do 30. decembra 2022</i> elektrina
Švédsko	6 % Vnútroštátna osobná doprava; knihy (vrátane elektronických kníh); noviny a periodiká; vstup na kultúrne podujatia; spisovatelia a skladatelia; vstup na športové podujatia; využívanie športových zariadení.	12 % Väčšina potravín; nealkoholické nápoje; jedlo so sebou; drobné opravy bicyklov, obuvi a koženého tovaru, odevov a domácej bielizne; hotelové ubytovanie atď.; reštauračné a stravovacie služby; niektoré umelecké diela, zberateľské predmety a starožitnosti.	0 % Vývozy; lieky vydávané na lekárske predpis alebo predávané nemocniciam; tlačiarenské a iné služby súvisiace s výrobou časopisov pre neziskové organizácie; dodávky v rámci Spoločenstva; medzinárodná osobná doprava finančné služby; verejná pošta; verejné zdravníctvo; verejné vzdelávanie; verejnoprávne vysielanie; hazard; transakcie zahŕňajúce nehnuteľný majetok; farmaceutické potreby.	5 % <i>Do 30. júna 2023</i> plyn, dial'kové vykurovanie a energia vyrobená metánom; poplatky za plynárenský systém.

Porovnávací analýza: Porovnanie sadzby DPH
vo vybraných štátoch Európskej únie

Taliansko	<p style="text-align: center;">5 %</p> <p>Niektoré potraviny; niektoré sociálne služby; detská výživa; výrobky dámskej hygieny, preprava osôb.</p>	<p style="text-align: center;">10 %</p> <p>Väčšina potravín; reštaurácie a kaviarne; hotely; voda; divadlo; niektoré farmaceutické výrobky; vnútroštátna osobná doprava; vstup na kultúrne podujatia; sociálne bývanie; obnova a oprava súkromných obydľí; niektoré stavebné práce.</p>	<p style="text-align: center;">4 %</p> <p>Niektoré potraviny; niektoré zdravotnícke vybavenie; knihy; noviny a niektoré periodiká; elektronické knihy; online časopisy, noviny; TV licencia; sociálne bývanie; lekárske potreby; niektoré poľnohospodárske produkty.</p> <p style="text-align: center;">0 %</p> <p>Vývoz; preprava v rámci Spoločenstva a medzinárodná doprava.</p>	<p style="text-align: center;">5 %</p> <p>Plyn – od októbra 2021 do júna 2023</p>
------------------	--	--	--	---

Zdroj: Vypracovala autorka na základe [citovaných zdrojov informácií](#)

❖ ZHRNUTIE

Pokiaľ ide o **štandardnú DPH**, štáty EÚ s **najvyššími** sadzbami sú *Maďarsko (27 %), Chorvátsko, Dánsko, Nórsko a Švédsko (všetky 25 %)*.

Luxembursko uplatňuje **najnižšiu** štandardnú sadzbu DPH na úrovni **16 %**, nasleduje *Malta (18 %), Cyprus, Nemecko a Rumunsko (všetky na úrovni 19 %)*. Priemerná štandardná sadzba DPH v EÚ je 21 %, čo je o šesť percentuálnych bodov viac ako minimálna štandardná sadzba DPH požadovaná právnymi predpismi EÚ.²⁹

Portugalsko zvažuje zníženie štandardnej sadzby DPH z 23 % na 13 %.

Mimoriadne znížené sadzby DPH, resp. oslobodenie od dane aspoň na niektoré kategórie tovarov a služieb, majú zavedené všetky štáty. U časti či väčšiny potravín ich zaviedli tieto štáty: *Francúzsko 2,1 %, Írsko 4,8 % a 0 % – na väčšinu potravín, Luxembursko 3 % – na väčšinu potravín, Malta 0 % – na väčšinu potravín, Španielsko 4 % – na základné potraviny, Taliansko 4 % – niektoré potraviny.*

Znížené sadzby DPH aspoň na niektoré kategórie tovarov a služieb majú zavedené takmer všetky štáty.

Na potraviny zaviedli znížené sadzby DPH: *Belgicko 6 %, Cyprus 5 %, Česká republika 10 %, Fínsko 14 %, Francúzsko 5,5 %, Grécko 13 %, Holandsko 9 %, Chorvátsko 5 %, Írsko 9 %, Luxembursko 12 %, Lotyšsko 5 %, Maďarsko 5 %, Malta 0 %, Nemecko 7 %, Nórsko 15 %, Poľsko 5 %, Portugalsko 6 %, Rakúsko 10 %, Slovinsko 9,5 %, Španielsko 10 %, Švédsko 12 %, Taliansko 5 %,*

Znížené sadzby DPH na energiu majú zavedené: *Grécko 6 %, Chorvátsko 13 %, Litva 5 %, Luxembursko 7 %, Lotyšsko 5 % a Rakúsko 13 %.*

Niektoré krajiny tiež zaviedli **zníženie DPH na farmaceutické výrobky**: *Cyprus 5 %, Česká republika 10 %, Chorvátsko 5 %, Estónsko 9 %, Fínsko 10 %, Francúzsko 10 % – 2,1 %, Grécko 6 %, Írsko 13 %, Litva 9 %, Luxembursko 3 %, Lotyšsko 12 %, Maďarsko 5 %, Portugalsko 6 %, Rakúsko 10 %, Rumunsko 9 %, Slovinsko 9,5 %, Španielsko 10 %, Taliansko 10 %.*

²⁹ Sadzby DPH na rok 2023 v Európe. Dostupné na: <https://taxfoundation.org/value-added-tax-2023-vat-rates-europe/>.

Zníženie DPH na sortiment **lokálne vypestovanej zeleniny a ovocia** zaviedlo *Lotyšsko* (5 %). *Fínsko* zaviedlo dočasne 0% DPH na **hromadnú dopravu**.

Dočasne znížené sadzby DPH zaviedli: *Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Fínsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Maďarsko, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko, Švédsko* či *Taliansko*, z toho:

- **na energiu dočasne znížili sadzby DPH:** *Belgicko 6 %, Bulharsko 9 %, Cyprus 5 – 9 %, Fínsko 10 %, Grécko 6 %, Holandsko 9 %, Nemecko, Portugalsko 6 %, Slovinsko 9,2 %, Španielsko 10 %, Švédsko 5 %, Taliansko 5 %;*
- **na potraviny** – *Poľsko* dočasne zaviedlo 0 % DPH;
- *štyri krajiny* rokujú o znížení DPH (na potraviny a na energiu): *Estónsko, Chorvátsko, Rumunsko a Slovinsko*.

Dočasné zníženia DPH sa v niektorých štátoch týkajú tiež osobnej dopravy, vstupného na športové podujatia, do kín, zábavných parkov a zážitkových centier, hotelov, pohostinstiev, kníh a iného.

2. Výber DPH v štátoch Európskej únie³⁰

Príjmy z daní a sociálnych príspevkov možno zoskupiť do troch hlavných kategórií alebo typov:

1. nepriame dane vymedzené ako dane spojené s výrobou a dovozom (ako sú dane z pridanej hodnoty – DPH),
2. priame dane pozostávajúce z bežných daní z príjmu a majetku a
3. čisté sociálne príspevky. Rozdiel medzi priamymi a nepriamymi daňami spočíva v tom, že v prípade priamych daní nemožno bremeno ich platenia ľahko presunúť na iné strany. Pokiaľ ide o nepriame dane, ako je DPH, to, kto nakoniec dane zaplatí, závisí od cenovej elasticity ponuky a dopytu.

Graf 1: Príjmy z daní a sociálnych príspevkov, 1995 – 2021

Zdroj: Eurostat – štatistika daňových príjmov

Ako pomer HDP predstavovali daňové príjmy (vrátane čistých sociálnych príspevkov) v roku 2021 41,7 % HDP v Európskej únii (EÚ) a 42,2 % HDP v eurozóne (EZ19). V porovnaní s rokom 2020 bol tento pomer zaznamenaný v EÚ, ako aj v eurozóne /Graf 1/.

³⁰ Sadzby DPH v Európe. Dostupné na: <https://taxfoundation.org/value-added-tax-2023-vat-rates-europe/>

Od roku 2020 do roku 2021 sa **daňové príjmy EÚ zvýšili o 520 miliárd EUR** a daňové príjmy eurozóny sa zvýšili o 433 miliárd EUR. V roku 2021 boli daňové príjmy ovplyvnené čiastočným opätovným otvorením a oživením hospodárstva. Ďalším dôvodom zvýšenia je, že aktívne opatrenia na zníženie daní zavedené v roku 2020 na zmiernenie hospodárskeho poklesu spôsobeného pandemiou COVID-19 boli v roku 2021 čiastočne zrušené.

Takmer všetky členské štáty **zaviedli v roku 2020 opatrenia na odklad platieb daní** a sociálnych príspevkov. To znamená, že dane boli časovo rozlíšené ako príjmy v roku 2020, ale budú zaplatené až v nasledujúcich obdobiach, čo viedlo k zvýšeniu pohľadávok verejnej správy. Niektoré opatrenia týkajúce sa odkladu dane pokračovali aj v roku 2021.

Ako percentuálny podiel HDP sa daňové príjmy EÚ a eurozóny v roku 2021 zvýšili. Ide o pokračovanie trendu od roku 2010 s dvoma výnimkami v rokoch 2015 a 2019, keď sa pomer daní k HDP mierne znížil.

Graf 2: Príjmy z daní a sociálnych príspevkov, 2021

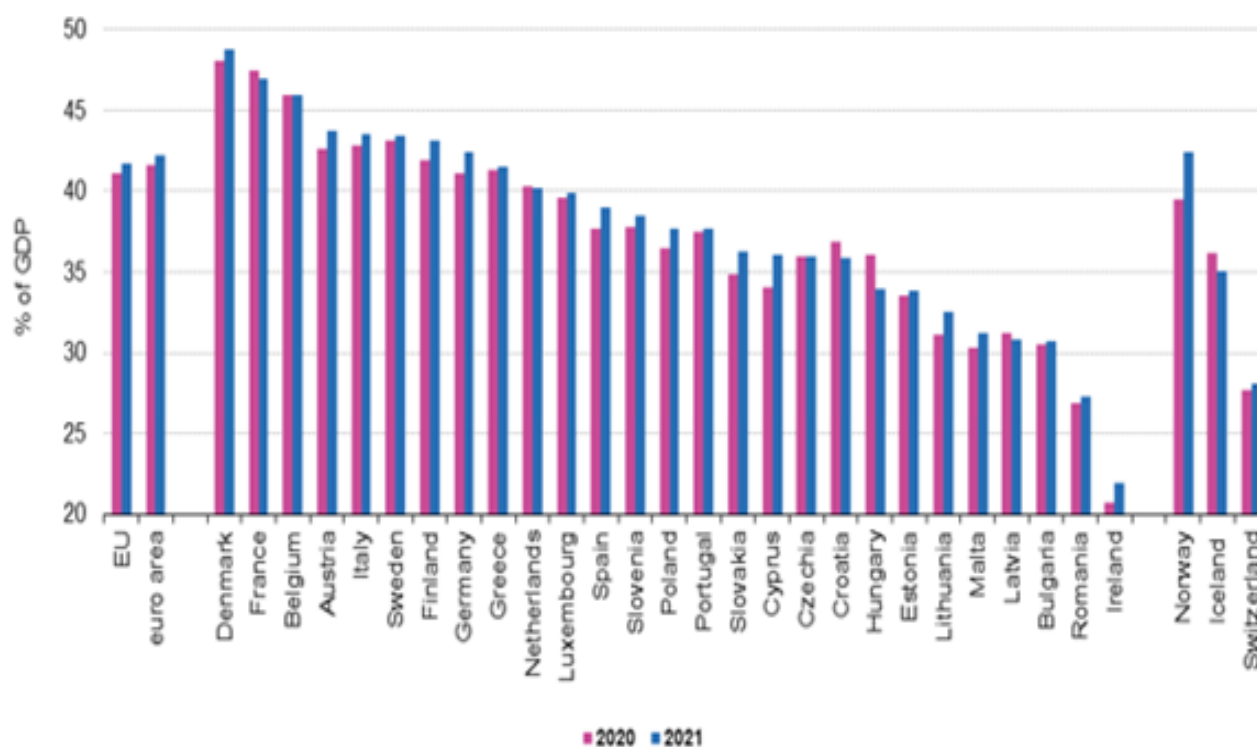
Zdroj: Eurostat – štatistika daňových príjmov

V roku 2021 tvorili daňové príjmy takmer 90 % celkových príjmov verejnej správy v EÚ. V roku 2021 predstavovali dane z výroby a dovozu v EÚ 13,8 % HDP a bežné dane z príjmu, majetku atď. predstavovali 13,3 % HDP, zatiaľ čo čisté sociálne príspevky predstavovali 14,3 % HDP.

V roku 2021 predstavovali daňové príjmy (vrátane sociálnych príspevkov) v EÚ 41,7 % HDP a takmer 90 % celkových príjmov verejnej správy. Pomer príjmov z daní a sociálnych príspevkov k HDP v eurozóne bol vyšší ako v EÚ, a to 42,2 %.

Pomer daňových príjmov k HDP v roku 2021 /Graf 2/ bol najvyšší v Dánsku (48,8 % HDP), Francúzsku (47,0 % HDP) a Belgicku (46,0 % HDP), za ktorými nasledovalo Rakúsko (43,7 % HDP), Taliansko (43,6 % HDP), Švédsko (43,5 % HDP) a Fínsko (43,1 % HDP); najnižšie podiely boli zaznamenané v Írsku (21,9 % HDP), Rumunsku (27,3 % HDP), Bulharsku (30,7 % HDP), Lotyšsku (30,8 % HDP), Malte (31,2 % HDP) a Litve (32,6 % HDP), ako aj vo Švajčiarsku (28,0 % HDP).

Graf 3: Absolútne vyjadrenie daňových príjmov štátov EÚ

Zdroj: Eurostat – štatistika daňových príjmov

V absolútnom vyjadrení od roku 2020 do roku 2021 zaznamenali všetky členské štáty EÚ nárast daňových príjmov (Graf 3). Spomedzi krajín EÚ zaznamenalo najvýraznejší nárast absolútnych príjmov z daní a sociálnych príspevkov od roku 2020 do roku 2021 Írsko (21 %), Litva (18 %), Bulharsko, Cyprus a Malta (všetky 16 %). Medzi krajinami EZVO bol veľmi silný nárast zaznamenaný v prípade Nórska (38 %), ktoré bolo spôsobené daňami zo spoločností ťažiacich ropu.

V rokoch 2020 až 2021 bol nárast pomeru daní k HDP zaznamenaný v dvadsiatich členských štátoch EÚ, ako aj v Nórsku a Švajčiarsku. V percentuálnych bodoch zaznamenal najvyšší nárast od roku 2020 do roku 2021 Cyprus (z 34,0 % v roku 2020 na 36,0 % v roku 2021), pred Litvou (z 31,1 % na 32,6 %) a Nemeckom (zo 41,1 % na 42,4 %). Zvýšenie pomeru daní k HDP je spôsobené rýchlejším rastom príjmov z daní a sociálnych príspevkov v porovnaní s rastom HDP.

V rokoch 2020 až 2021 bol (takmer) stabilný pomer daní k HDP zaznamenaný v Belgicku a Česku.

Pokles pomeru daní k HDP bol zaznamenaný v piatich členských štátoch EÚ (Francúzsko, Chorvátsko, Lotyšsko, Maďarsko a Holandsko), ako aj na Islande. Najväčší pokles pomeru daní k HDP bol zaznamenaný v Maďarsku (z 36,1 % v roku 2020 na 34,0 % v roku 2021), Chorvátsku (z 36,9 % na 35,8 %), ako aj na Islande (z 36,1 % na 35,1 %).

V rokoch 2020 a 2021 sa daňové príjmy EÚ a eurozóny ako percentuálny podiel HDP výrazne zvýšili. Zvýšenie ako percento HDP znamená vyšší rast daňových príjmov v porovnaní s rastom nominálneho HDP. V roku 2020 nárast ako percentuálny podiel HDP znamená menej závažný pokles daňových príjmov v porovnaní s poklesom nominálneho HDP. Možno to pripísať politickým opatreniam na boj proti hospodárskym dôsledkom pandémie COVID-19 – najmä opatreniam na ochranu zamestnanosti zavedením systémov dovolenky alebo rozšírením existujúcich systémov, ako aj rozsiahlym opatreniam na podporu podnikov postihnutých pandemiou.

Zatiaľ čo tieto zvýšili vládne výdavky, slúžili aj na udržanie určitých daňových kategórií, ako sú dane z príjmu fyzických osôb a sociálne príspevky, relatívne stabilné. HDP bol ovplyvnený najmä obmedzeniami pohybu, ktoré viedli k menšej hospodárskej aktivite. V roku 2021 bol absolútny nárast príjmov z daní a sociálnych príspevkov v EÚ a eurozóne po mimoriadnom poklese v roku 2020 v dôsledku pandémie COVID-19 oveľa výraznejší ako nárast nominálneho HDP. Zatiaľ čo všetky hlavné daňové kategórie vykazujú nárast na úrovni EÚ, možno pozorovať rôzne pohyby hlavných kategórií daní.

Vzhľadom na rozdielne vnútroštátne daňové štruktúry sa význam nepriamych daní, priamych daní a čistých sociálnych príspevkov v jednotlivých štátoch značne odlišuje, pokiaľ ide o daňové príjmy, ktoré vytvárajú.

V roku 2020, napriek pandémie COVID-19, pomer bežných daní z príjmu, majetku atď. k HDP zostal stabilný. Je to pravdepodobne spôsobené rozsiahlymi opatreniami členských štátov EÚ na ochranu zamestnanosti (režimy dovolenky). V dôsledku toho dane z príjmu domácností neklesli tak ako počas finančnej krízy.

Tento trend bol nielen udržateľný, ale v roku 2021 aj pomer bežných daní z príjmu, majetku atď. k HDP bol ešte vyšší, čo bolo spôsobené daňami z príjmu fyzických aj právnických osôb. Príjmy zo sociálnych príspevkov sa v roku 2020 zvýšili ako percentuálny podiel HDP v dôsledku schém dovolenky, pričom v roku 2021 sa vrátili k dlhodobějšímu trendu.

Dane z výroby a dovozu zvýšili svoj podiel na celkovom zdanení od roku 2010 do roku 2021. Je to aspoň čiastočne spôsobené zvýšením sadzieb DPH v mnohých krajinách a zavedením nových daní. Očakáva sa, že nepriame dane budú mať kratšie oneskorenie v reakcii na obnovený rast produkcie. V prípade nepriamych daní neexistujú možnosti prenosu do budúcich období ako v prípade niektorých daní zo ziskov právnických osôb, čo znamená, že straty z minulosti znižujú daňovú povinnosť nasledujúcich rokov.

V rokoch 2014 až 2019 dane z výroby a dovozu rástli v súlade s nominálnym HDP, čo znamená, že v pomere k HDP zostali stabilné na úrovni 13,7 % s výnimkou roku 2017, keď dane z výroby a dovozu predstavovali 13,6 %. V roku 2020 sa tento pomer znížil na 13,4 % HDP, keďže daňové príjmy – najmä z daní z výrobkov, ako je DPH – klesali rýchlejšie ako HDP. V dôsledku obmedzenia pohybu došlo k posunu v modeloch spotreby, napríklad od stolovania v reštaurácii smerom k domácej kuchyni, ktorá má zvyčajne nižšiu sadzbu DPH na základné zložky. Okrem toho v mnohých krajinách bola počas roka 2020 k dispozícii určitá úľava na DPH. Po čiastočnom oživení spotreby v roku 2021 sa pomer opäť zvýšil na úroveň 13,8 %.³¹

2.1 Rozdiely v štruktúre daňových príjmov v rámci EÚ

Dane z výroby a dovozov sú rozdelené na dane z výrobkov, ktoré sú splatné na jednotku určitého tovaru alebo služby vyrobenej alebo obchodovanej, a na ostatné dane z výroby. Dane z výrobkov sa ďalej delia na dane z pridanej hodnoty (DPH), dane a clá na dovozy s výnimkou DPH, a dane z výrobkov okrem DPH a dovozných daní. V roku 2021 predstavovali príjmy z daní z výrobkov v EÚ približne 82 % a DPH približne 54 % celkových daní z výroby a dovozu.

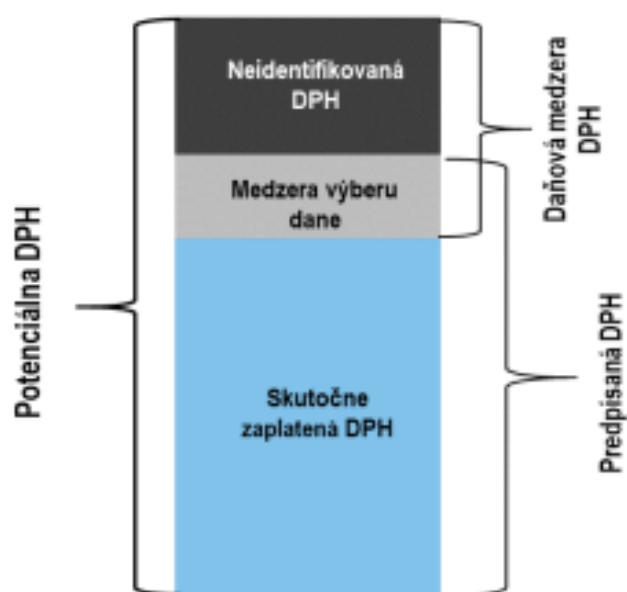
V roku 2021 boli najvyššie pomery daní z výroby a dovozu v pomere k HDP zaznamenané vo Švédsku (21,7 %), Chorvátsku (19,1 %) a Maďarsku (17,8 %), v súlade s relatívne vysokou celkovou úrovňou zdanenia vo Švédsku. Najnižšie pomery týchto nepriamych daní boli zaznamenané v Írsku (7,1 %), Rumunsku (10,8 %), na Malte (11,0 %), v Nemecku (11,1 %), Česku (11,7 %), Luxembursku (12,0 %), Litve (12,3 %), ako aj vo Švajčiarsku (5,5 %), pričom Írsko a Švajčiarsko mali nízku celkovú úroveň zdanenia.

³¹ Eurostat. Štatistika daňových príjmov. Dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tax_revenue_statistics#General_overview

2.2 Daňová medzera na DPH – efektívnosť výberu daní v štátoch EÚ

Daňová medzera vo výbere DPH predstavuje rozdiel medzi tým, koľko by štát mohol podľa zákona potenciálne vybrať na DPH, a reálnym výberom dane. Strata daňových príjmov ide na vrub nezaplatenej a nepriznanej daňovej povinnosti a nie je zachytená finančnou správou danej krajiny. Porovnanie daňovej medzery medzi krajinami môže slúžiť ako pomocný indikátor úspešnosti výberu DPH.³²

Graf 1: Štruktúra potenciálneho výnosu DPH

Zdroj: IFP, FSSR

³² Daňová medzera na DPH. Dostupné na:
[https://www.mfsr.sk/files/archiv/37/DPH GAP manual final nova sablonu.pdf](https://www.mfsr.sk/files/archiv/37/DPH%20GAP%20manual%20final%20nova%20sablonu.pdf)

Obrázok: Daňová medzera v krajinách EÚ 2020 (milión EUR)

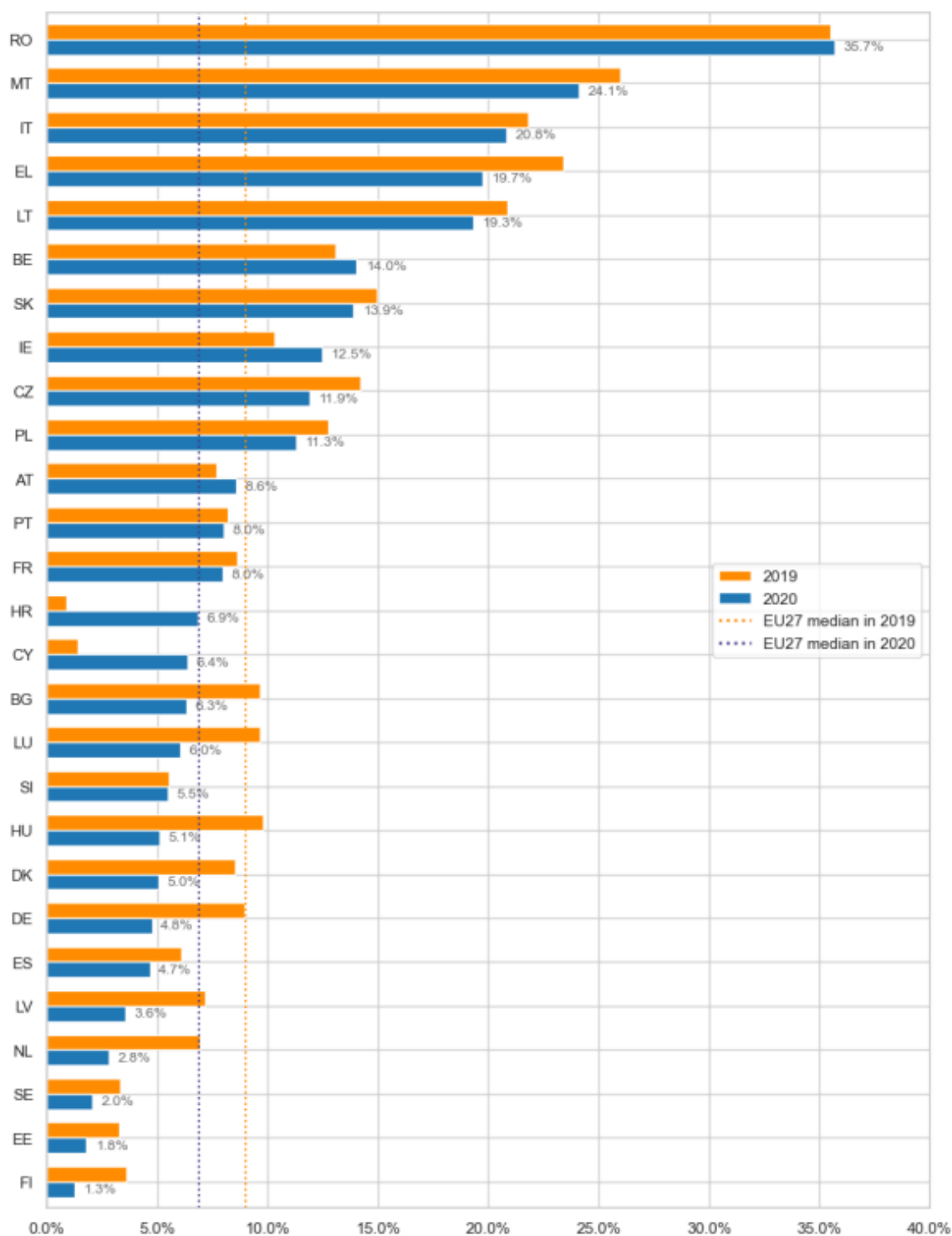

Zdroj: <https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2022-12/vat-gap-factsheet-final.pdf>

V roku 2020 predstavovala medzera v DPH v EÚ spolu takmer 93 miliárd EUR, čo znamená 9,1 % z celkových očakávaných príjmov z DPH. Údaje za rok 2020 predstavujú zlepšenie o viac ako 30 miliárd EUR v porovnaní s rokom 2019.

V roku 2020 sa odhadované daňové medzery pohybovali od 1,3 % vo Fínsku až 35,7 % v Rumunsku.

Graf 4: Efektivita výberu dane v krajinách EÚ – daňová medzera – rozdiel medzi skutočnosťou a očakávaním v %.

Zdroj: [VAT gap in the EU, Report 2022](#)

Použité zdroje

1. Sadzby DPH na rok 2023 v Európe. Dostupné na: <https://taxfoundation.org/value-added-tax-2023-vat-rates-europe/>
2. ECOFIN. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/eu/eu-reduced-vat-rate-freedoms-adopted-6-april-2022-in-force/>
3. Ministri Rady ECOFIN prijali do právnych predpisov EÚ slobody týkajúce sa zníženej sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/eu/eu-reduced-vat-rate-freedoms-adopted-6-april-2022-in-force/>
4. Belgicko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/belgium/belgium-domestic-heating-vat-cut-to-6-permanent/>
5. Bulharsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/bulgaria/bulgaria-vat-country-guide-2023/>
6. Česká republika. Dostupné na: <https://www.aktualne.cz/wiki/finance/dph-dan-z-pridane-hodnoty-sazby-zmeny/r~0d2bd12edbab11e488b0002590604f2e/>
7. Cyprus. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/cyprus/cyprus-parliament-votes-for-0-vat-on-fuel-electricity-and-petrol/>
8. Chorvátsko. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/croatia/croatia-cuts-heating-vat-till-march-2023/>
9. Estónsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/estonia/estonia-vat-cut-on-domestic-power-to-2023-as-inflation-soars/>
10. Fínsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/finland/finland-considers-foodstuffs-and-petrol-vat-cuts/>
11. Francúzsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://taxsummaries.pwc.com/france/corporate/other-taxes>
12. Grécko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/greece/greece-extends-again-temporary-reduced-vat-till-31-dec-2022/>
13. Holandsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://taxsummaries.pwc.com/netherlands/corporate/other-taxes>
14. Holandsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/netherlands/netherlands-energy-vat-cut-to-9-plan-progresses/>
15. Írsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/ireland/ireland-extends-energy-temporary-vat-cut-to-9-inflation-at-40-year-high/> ,
<https://taxsummaries.pwc.com/ireland/corporate/other-taxes>
16. Litva. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/lithuania/lithuania-fuel-food-catering-hotel-and-e-book-vat-changes-2023/>

17. Luxembursko. Sadzby DPH. Dostupné na:
<https://www.vatcalc.com/luxembourg/luxembourg-temporary-vat-cut-from-17-to-16-jan-2023-confirmed-by-parliament/>
18. Lotyšsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/latvia/latvia-to-cut-basic-foods-and-energy-vat-to-5-as-inflation-hits-21-5/>
19. Nemecko. Sadzby DPH. Dostupné na:
<https://taxsummaries.pwc.com/germany/corporate/other-taxes>,
<https://www.bundestag.de/dokumente/textarchiv/2022/kw39-de-umsatzsteuer-gaslieferungen-911418>
20. Poľsko. Sadzby DPH. Dostupné na:
<https://taxsummaries.pwc.com/poland/corporate/other-taxes>
21. Portugalsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://eportugal.gov.pt/cidadaos-europeus-viajar-viver-e-fazer-negocios-em-portugal/impostos-para-atividades-economicas-em-portugal/imposto-sobre-valor-acrescentado-iva-em-portugal>
https://info.portaldasfinancas.gov.pt/pt/informacao_fiscal/codigos_tributarios/civa_rep/Pages/c-iva-listas.aspx
https://info.portaldasfinancas.gov.pt/pt/informacao_fiscal/codigos_tributarios/civa_rep/Pages/c-iva-listas.aspx#L2
https://info.portaldasfinancas.gov.pt/pt/informacao_fiscal/codigos_tributarios/civa_rep/pages/iva18.aspx
22. Portugalsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/portugal/portugal-vat-cut-on-petrol-and-diesel-to-13-plan/>
23. Rumunsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/romania/romania-to-cut-domestic-energy-vat-to-5/> , <https://rlw.juridice.ro/21618/romania-amends-the-tax-law-in-2023.html> <https://taxsummaries.pwc.com/romania/corporate/other-taxes>
24. Slovinsko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/slovenia/slovenia-to-cut-vat-on-domestic-energy/>
25. Slovinsko. Sadzby DPH. Dostupné na:
<https://taxsummaries.pwc.com/slovenia/corporate/other-taxes>
26. Španielsko. Sadzby DPH. Dostupné na:
<https://taxsummaries.pwc.com/spain/corporate/other-taxes>
27. Taliansko. Sadzby DPH. Dostupné na: <https://www.vatcalc.com/italy/italy-prolongs-gas-vat-cut-to-5-until-31-march-2023/>
28. Sadzby DPH. Dostupné na:
https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Ftaxation-customs.ec.europa.eu%2Fsystem%2Ffiles%2F2021-06%2Fvat_rates_en.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK
29. Daňová medzera na DPH. Dostupné na:
https://www.mfsr.sk/files/archiv/37/DPH_GAP_manual_final_nova_sablona.pdf

30. EÚ. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0312&from=SK>
31. EPRS, VAT in Digital age. Dostupné na: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/739371/EPRS_BRI\(2023\)739371_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/739371/EPRS_BRI(2023)739371_EN.pdf)
32. Eurostat. Štatistika daňových príjmov. Dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tax_revenue_statistics#General_overview
33. VAT gap in the EU, Report 2022. Dostupné na: <https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2022-12/vat-gap-factsheet-final.pdf>

Všetky zdroje uvedené v hypertextovom odkaze v texte a v poznámkach pod čiarou sú aktuálne k aprílu 2023